

Decimanoſona

do de perpetuitate eiſoꝛ/ alioquin volũtas non quietareſ. ita
deratione damniati eiꝛ eſt pperuitas/ ⁊ hãc oportet ſciri ab eis
vt habeant plenitudinẽ pene. **Q**uinto diuini nõis blaſphema-
tio. Detestabunt enim diuinã bonitatẽ. qz peruerſaꝝ hũt volũ-
tatem a dei iuſticia/ diligẽtes ea pro quibꝰ puniunt/ deſiderãtes
eiꝛ vt ſi poſſent. **E**t qz nõ ſperãt ſe poſſe euadere penas: deſpe-
rati ſerunt ad qd peruerſa volũtas ſuggerit. **H**inc **A**poca. xvj
Eſtuauerũt hõies eſtu magno/ ⁊ blaſphemauerũt nomẽ domi-
ni hũtis prãtem ſup has plagas. glõ. in inferno poſiti/ qũis ſci-
ant ſe merito puniri. dolebũt tñ qd deº rãrã potẽtiã hẽant ſup e-
os. **P**ctõres igit q nec v̄bis nec ſuauis gaudij amonitiõibꝰ/ nec
inimĩs aſpiratiõibꝰ/ neqꝫ qbus ſuis dei aut pximi flagell' aut cor-
reptionibꝰ mollificari pũt. **C**õuertant pedibꝰ meditationum.
in x̄ plalmiſtã ix. **I**n infernũ q obliuiſcũt deũ/ vt inde ad pecca-
ti odiũ. puocent. **U**n̄ **B**er. fm̄oc de negociatiõibꝰ **V**iuẽs in in-
fernũ deſcẽde. pcurre mẽtalibꝰ oculis tormẽtoꝝ officinas. fuge
ſcelera ⁊ vicia p quibus ſclerati hõies ⁊ vicioſi perierunt. **N**a
be odiũ peccati. dilige legẽ dñi. ⁊ in tã ſeris dolofiſ nũdiniſ fac
ſarcinã tuã odiũ peccati. **D**e quo **R**õnos xij. odiẽtes malum.
Aũ em̄ deus ſcõm ſuã iuſticiã poſt hanc vitam peccatoꝝ hũc
horribilẽ reſuat locũ/ ad quẽ euadendũ ꝑſulendũ eſt iũx̄ pphe-
ſententiã/ vt diſponant domui ſue/ qz morientur ⁊ non viuẽt.

Cella Vicesima.

Eſt animarũ receptaculorum tenuẽ ex ſancto
rum dictis declarationẽ/ diſcipulus vltiº an-
belans/ petijt an ne interdũ viuẽtes ex aliquo
diuino preuilegio videant animas in hijs rece-
ptaculis detẽtas. ⁊ an ne pter hunc ordinẽ
ex ſpeciali dei diſpenſatione receptacula in hº
mũdo pcedant. **P**ro horũ dubioꝝ ſolutione in xx. cellã intro-
ducit. **I**n cuiꝛ primo latere beata virgo **M**oyſes/ ⁊ **P**aũlº
vſqꝫ ad diuine eſſentie viſioneꝝ/ ⁊ gloriã beatoꝝ eleuati videbã-
tur. **I**nferiuſqꝫ **P**etrº **J**ohãnes ⁊ **J**acobº xpm̄ lympidiffi-
me fulgentem in terris cõſpiciẽbant. **I**n ſecũdo latere apparui-
it puteº ſiue purgatoꝝ ſãcti p̄ciij in hybniã. **I**n 3º latẽ qdam

vsqz ad penas inferni rapti videbant/precipue **T**ōdalu ex hy
 bernia/ & religiosus anglicus. **I**n quarto latere montes ignitz
 ardentes. id est olle vulcani/ iuxta poetarum positionē videbā
 tur. **P**receptor de hijs more erudiens solito discipulū/ inquit.
Hec pictura in primo latere denotat qualiter deus nos volens
 certificari de paradisi premijs suos electos **M**ariaz **M**oyse
 scz & **P**aulū/ ad ethera eleuauit. **D**e beata v̄gine dicit **A**lber
 tus super missus. **O**nia quicquid excellentie/ dignitatis/ vel p
 uilegi/ ascribit alicui sancto/ hoc potissime beate virgini. **P**a
 rie est tribuendū. **S**ed hec eleuatio seu raptus ad laudē moy
 si & **P**auli describit/ ergo indubitanter virgini gloriose/ que om
 nium sanctorū perfectionē in se habuit. **D**e moyse attestat glo
 riosus **A**ugustinus xij. super **G**enesim ad lrām. & libro de orā
 do deum. & doctor sanctus 2. 2. q. clxxv. **S**imiliterqz de paulo
Vn dicit iij. ad **C**orinth. xij. **S**cio hominem in xpo ita raptum
 vsqz ad terciū celum. **Q**uod verbū a sanctis doctoribus tripli
 citer exponit. primo ex parte loci/ scdm **A**mbrosiū ibidē in glō
 dicentē qz primū celum est aereū. vnde dicuntur aues celi come
 dere semen in euangelio. **S**ecundū sydereū. de quo **G**enes p
 mo. **S**iat firmamentū. **T**erciū est empyreū. & ad istud celuz di
 cit se **P**aulus raptū. **S**ecūdo mō ex parte modi videndi deū/
 quia tria sūt genera visionū. scz visio corporalis. spiritalis. & in
 tellectualis. **T**ercio modo predictū verbum alio modo exponit
 scdm **B**edam ibidē in glō. que dicit qz primū celum est cogni
 tio celestiu corporum. **S**ecundū celum est cognitio celestiu spi
 rituum. **T**ercium celū est cognitio diuinitatis. ad quam **P**au
 lus est raptus. hec allegat beatus **T**homas sub breuitate. 2. 2.
 q. clxxv. articulo iij. **P**rimū latus. **P**ro clario
 ri predictozū elucidatione norandū qz triplex est excessus men
 tis qui contingit in cōtemplatione. vnus quo mens būana diu
 nitus rapitur seu eleuatur ad cōtēplationem diuine veritatis/
 & hoc per quasdā similitudines ymaginarias. **E**t talis fuit ex
 cessus petri/ quādo ipso orante (vt dicit **A**ctuū x.) cecidit exta
 sis super eum. i. excessus mentis. **N**am extasis scdm beati tho
 mam est nomen grecū/ & latine sonat excessum mentis. **I**n quo

Vicesima

excessu vidit celum apertum/ et vas seu discum lintheus submit/
ti de celo/ quatuor inicijs plenū omni genere animalū immū/
dozum/ dictūq; est ei/ macta et manduca. **S**ub qua visione yma/
ginaria deus sibi manifestavit conuersionem gētilium. id est oc/
casionem eorum immundorū/ quo ad mortificationē criminum/
et manducationem id est incorporatōnem eorum in ecclesia.

Secundus mentis excessus est quo mens rapit̃ ad intuitio/
nem diuine veritatis/ per aliquos intelligibiles effectus. hic fuit
excessus **D**auid cum dixit **E**go dixi in excessu meo id ē men/
tis mee omnis homo mēdax. **C**ontēplans enī diuinā bonita/
tem et immutabilitatē/ et hominū peccabilitatē/ et p̃tendentiā/ ex/
se in nichilū intellexit oēm hominē ex se fallacē/ in p̃paratiōe dei

Tercius excessus mētis est cū rapit̃ mens vsq; ad claraz visio/
nem diuine eēntie. et hic fuit rapt⁹ pauli ad terciū celū/ vt celum
dicat rōne p̃templationis clare quā habuit. paradisu rōne ma/
xime delectationis inde consequētis/ 6^m beatū **T**homā. **U**trū
aut̃ in hoc excessu aiā ei⁹ fuerit a corpe sepata vel extiterat in cor/
pore/ q; qd ipse nescire se dicit cum ait/ siue in corpe siue eē corpe⁹
nescio de⁹ scit. nec nos possum⁹ diffinire. **N**ex vt dic^t bt̃us tho/
mas 2°. 2^a. q. clxxv. ar. vj. **A**plius in hoc excessu nō fuit in celū ra/
ptus in aiā et corpe/ vt quidā dicebant. **Q**uō bt̃us **A**ug⁹ repro/
bat/ sed sola aiā fuit rapta/ et hoc ignorauit aplius. **U**trū aiā om̃i/
no esset sepata corpore iacēte mortuo/ vel eēt pure p̃iūcta corpo/
ri/ vt forma/ vtēs tñ potēria vegetatiua/ nō at̃ sensitīua. **P**az et
hoc eē pōt q; aiā in corpe alienata ab omni sensatione interiori/
exteriori/ vt visu/ auditu/ fantasia/ mēōria/ et h̃mōi solū vtēs opa/
tione potētie vegetatiue/ videat deū in p̃nī p̃eēntiā. **S**z q; vita/
tur potētijs sensitīuis non p̃r eē. et sic itelligit̃ illud **E**xo. xxxij.
non videbit me hō et viuet. s. vita sensitīua. **S**z oportz q; om̃ino
sit a sensib^l alienat⁹. **R**ō huius est 6^m beatū **T**hōm vbi s. ar. iiii
Diuina eēntia non p̃r ab hōie videri per aliā vim cognitiua z q;
per intellectū. intellectū at̃ hūan⁹ nō p̃uertit ad sensibilia nisi me/
diantib⁹ fantasmatib⁹/ que per spēs intelligibiles a sensibilibus
accipit/ et in quib⁹ p̃siderās de sensibilibus indicat et ea dispōit.
Et ideo in omni operatione qua intellectus noster abstrahit

a fantasmatibus/neceſſe eſt q̄ abſtrahatur a ſenſibus. **I**n-
tellectus autem hominis neceſſe eſt q̄ abſtrahatur a fantaſmatib⁹
ad hoc vt videat dei eſſentiā dum eſt in via. **N**on enim per ali-
quod fantaſma poteſt dei eſſentiā videri/quin ymmo nec per ali-
quam ſpecie intelligibile creatā qz eſſentiā dei in infinitū exce-
dit non ſolum omnia corpora quorū ſunt fantaſmata/ſed ⁊ oēm
intelligibile creaturā. **O**portet autē q̄ cum intellectus hominis
eleuat ad altiffimā diuine eſſentie viſionem ⁊ tota mētis inten-
tio illuc aduocet. ita ſc̄z vt nichil intelligat aliud ex fantaſmati-
bus/ſed totaliter ferat in deum. **I**mpoſſibile eſt ergo vt in pre-
ſenti videat homo dei eſſentiā ſine abstractione a ſenſibus/videt
autem paul⁹ deum tunc mediante lumine glorie/ſine quo ab in-
tellectu creato deus videri nō p̄t. **Q**uod lūmē dupliciter participa-
ri p̄t. vno mō per modū forme permanētis ⁊ ſic p̄cipatio facit
beatos in patria. **A**lio mō per modū paſſiōis trāſeuntis/ſic fit
in prophetia/quoad illuſtrationē. ⁊ ſic fuit a paulo illud lūmen
tūc participatū. vñ non fuit ſimpliciter brūſ/qz de rōne beatitudi-
nis eſt ſtatus ſiue permanētia/ſed fuit beatus ſ⁹ quid. **P**oſtq̄
autem paulus ceſſauit videre diuinā eſſentiā/memor fuit illorū
que in ea viſione cognouerat per aliquas ſpēs intelligibiles ha-
bitualiter ex hoc in eius intellectu relictas/ſicut etiā abeūte ſen-
ſibili remanent aliquę impreſſiones in anima/ad quas poſtea p̄-
uertens ſe anima memoratur/vnde nec totam illā cognitionem
cogitare poterat/aut verbis exp̄mere. **D**e moyſe dixit dñs aa-
ron **O**re ad os loquor ei/palā ⁊ non per figuras. **S**up quo ver-
bo dicunt Aug⁹ ⁊ doctor ſanctus/moyſen vid iſſe diuinā eſſen-
tiam. **P**reterea notandū q̄ dominus noſter **I**heſus xp̄s oſte-
dit gloriā corporis ſui in hac vita in trāſfiguratione ſuis cariſ-
ſimis apoſtoliſ. **P**etro **J**ohāni ⁊ **J**acobo/vt eſt **M**at. xviij.
⁊ **M**arci ix. ⁊ hoc per claritatē/potiſſimā corpis dotē. **D**icit e-
nim euangelista **R**eſplenduit facies eius ſicut ſol. vbi dicit **J**e-
ronimus **Q**ualis futurus eſt tempore iudicii/talis apparuit a-
poſtoliſ. **A**d cuius euidentiam ſciendū ſ⁹ **T**hōm xiiij. c. de hu-
manitate xp̄i. q̄ claritas illa fuit claritas glorie quātiū ad eēn-
tiam/non quātiū ad modū gēn̄ di. **C**laritas eñ corpis glorioſi di-

riuat ab aie claritate/vt dicit **Aug^o**. **E**t filii claritas corporis xpi
 dirivata est in ipsi^o trāsfīguratōe a diuinitate ipi^o/vt **Dam^o** dic.
 ⁊ a glia aie ei^o/⁊ alit^o tñ q̄ in corpe gloriūficato. nā ad corp^o glori-
 ficatū redūdat claritas ab aiā sicut quedā qualitas pmanēs/sz
 ad corp^o xpi in trāsfīguratōe dirivata est claritas p modū cu-
 iusdam passionis trāseūtis/sicut cū aer illuminat^r a sole. **E**t ē si-
 mile quantū ad aiām de visione quā habuit paulus. vñ ille ful-
 gor tunc in corpore xpi apparēs miraculosus fuit/sicut illud q̄ ā
 bulauit super vndas maris.vñ non est dicendū sicut **Hugo** de
 scō vic. dic q̄ xps assumpsit dotes claritatē in trāsfīguratōe/agi-
 litatis in ambulādo super mare/subilitatis egrediēdo de virgi-
 nis vtero clauso/qz dos nominat quādam qlitatē immanentem
 corpori glīoso/sz miraculose habuit ea q̄ pertinet ad dotes. **S**i
 enī petrus scdm gloriōsam vidēs clarificatam humanitatem tā-
 tum gaudebat vt nunq̄ velit ab eius visione separi/quid putā-
 bum est de hijs qui diuinitatē videre meruerūt. **P**arci ix. di-
 cit q̄ nō sciebat quid diceret pre stupore fragilitatē hūane scdm
Bea^o/sz sciebat q̄ solū bonū hōis est itrare in gaudiū dñi sui.
 vt dic glō. **R**emigi^o. **E**rrauit petr^o vt voluit q̄ reg^m celoz hic
 pstitueret/qd dñs pmisit dare in cel.errauit etiā qz oblit^o est se
 ⁊ socios suos cē mortales/⁊ absqz gustu mortis voluit sbire etnā
 felicitatē. **E**t hec pauca de p^o latē dcā sufficiāt. **S**ecūdu lat^o
In scōo latere qd.az vsqz ad penas inferni rapti videbant. s.
Tōdal^o/⁊ quidā religiosus anglie. **P**riō igit^r de tōdalo/pli-
 rum eēt cūcta referre/sz pēdiōse aliq̄ ad ppositū nīm pferant^r
Tōdal^o iux scriptoz testīniū miles hibernie/post visionē ad
 corp^o reduct^o/dixit. **C**ū aiā mea corp^o exueret/⁊ illud mortuū
 eē cognosceret/pscia sibi de malo/cepit voluitqz ad corp^o redire
 nec poterat illud intrare.sicqz miserrima pfidebat in sola dei miā
Tadez vidit ad se venire tantā multitudinē immūdoz spūum
 vt nō solū domū sz etiā oēs vias ac plateas viderent implere/q̄
 dentib^o suis stridebāt in eam/⁊ vnguibus pprijs pre nimio fu-
 rore laniabāt genas teterrimas. **P**ost hec misit deus angeluz
 in occursum ipsius.quem videns anima mea a longe venientēz
 indefinenter eam aspexit/qui dixit esto secūa/quia non deerit

tibi misericordia dei/quia patieris pauca de plurib⁹ q̄ pati pro/
mervisti **S**equere me/et quecūq; mōstrauero meōrē retine qz
debes iterū ad corp⁹ redire. **C**um longius pergerent simul/ tā
dem venerūt ad vallē valde trībilē/ tenebrosā/ pfundā/ arden
tibus carbonib⁹ plenā/ habentē operculum ferreū/ sex cubitoꝝ
quod nimio ardens calore superabat carbonēs/ cuius fetor ani
mam pre omnibus quas sustinuit hucusq; penis afflix^t. **D**escē
debat autē super ferream laminā illa multitudo miserrimarum
animarum/ et illuc cremabantur donec omnino liquefcerent in
flar cremij in sartagine cōcremati. et qđ graui⁹ est per illā lami
nam colabantur/ sicut colari solet cera per pannum. sicq; in car
bonibus ignis ardentibus renouabant^r ad penas. **D**einde ani
ma cum angelo venit ad quādam incredibil⁹ magnitudinis besti
am/ cuius os videbat^r posse capere nonē milia hominū plenam
multis animabus. q̄ pena illi⁹ bestie absente sensit angelo **Q**ui
talī qualī modo liberatus a bestia debilis facēs aperiensq; ocu
los vidit angelū stantē iuxta se. qui eū conforās duxit ad stan
gium amplū et tempestuosum/ in quo erāt terribiles bestie de
uorātes aiās. **P**orro per lacū eius erat pons lōgitudinis duo
rum miliarium/ et latitudinis palme vnus/ cui inserta erat tabu
la clauis ferreis acutissimis plena. **O**mnēsq; bestie cōueniebāt
ad pontem sumere escas/ vtpote animas pertransire non valen
tes. **Q**ui nutu domini et iussu angeli vaccam indomitā quā
abstulerat suis diebus compatri suo conducere coartatus fuit
super pontem hunc. **I**n deductione nunc vacca nunc anima ca
debat/ quousq; ad medium pontis venientes obuīa habuerūt
quēdam furatos manipulos supra se portantē. **N**ic idcirco iste
rogabāt se inuicē ne vna alteram a suo itinere impediret et plan
tarum suarū sanguine pōtez cruentabāt. **T**ādē nesciētes qua
liter/ senserunt qđ vna aliam pertransisset. **C**ūq; anima sinez at
tingens vidisset angelum suum ostendit ei pedes cruentatos
Post hec ducta fuit ad domū ignibus plenā/ de qua exiit flā
ma per mille passus/ oburēs aiās quas inuenit. **V**idit autē ani
ma ante portā stātes carnifices cū securibus/ ferramētis/ culttris
et. quibus poterāt aiās detruncare/ excoiare/ decollare/ et silia

Vicesima

facere. **T**unc angelo permittente hec eadez sustinuit/que luxu-
riosorum tormenta esse didicit. **P**ost hec vidit princeps tene-
brarum in horribilissima forma. **H**is visis tandē respexit mu-
rum excelsum intra quem erat multitudo virozū z mulierū/vē-
tum/pluuiam/famē z sitim sustentium. **Q**ue ab angelo intel-
lexit esse malos/ sed non valde malos/ qui suis diebus pauperi-
bus elemosinas absconderūt. **P**ost hec viderūt portam/ z hāc
ingressi viderūt campum pulcerrimū/ odoriferū/ floribus consi-
tum/ lucidū z amenū. **I**nsuper alium murū preclarū z amenū/
quo ingresso vidit choros angelozū deum laudantiū/ virozū le-
tantium/ vbi suavis extitit odor. s. gloriā coniugaliū personaz.
His progredientibus viderūt murū de auro purissimo. quo
transacto sedilia aurea sericis cooperta/ in quibus sedebāt seni-
ores viri quozum facies splendebāt vt sol/ canētes deo dulciter
alleluya. **Q**uos anima esse intellexit hos qui post carnis debi-
tum reliquū vite in dei seruitio ducere satagebant. **V**erū dum
anima curiosius cōspiceret/ vidit castra/ papilionesq; ex purpu-
ra/ bisso/ argento/ auro/ serico/ miraq; varietate cōstructos. in q̄
bus audiuit q̄ plurimos omniū musicozū genere suauissime p̄-
cinentes. quozum beatitudo z gloria omniū precedentiū glori-
am transcendebāt. quos regulares monachos eē pcepit. **P**ost
hec viderunt murum altitudine/ pulcritudine/ z splendore dissi-
mlem alijs/ ex omni lapide precioso constructū/ qui pro cemen-
to habuit anrū. erantq; in muro omnes lapides preciosi. **C**on-
scenq; muro viderunt nouē angelozū choros/ audiētes inenar-
abilia verba. **A**b hoc loco viderunt omnē preteritā gloriā/ et
totum mundū quasi sub vno solis radio. **S**tantes enī nec se gi-
rantes cunctos ex eodem loco ante z retro positos cernebant.
Ibi visus z scientia insolita accesserunt in animā/ que absq; int̄-
rogatione hec omnia intellexit. **P**remissis igitur visis dic̄ an-
gelus/ memoriter hec retine/ quoniam te ad corpus redire opor-
ter. **I**uste z sobrie ammodo viue/ argue/ obsecra/ increpa pueri
se viuentes. **N**oc audiens anima z ingemiscens/ eodē momen-
to quo cum angelo loquebat̄ in celo/ sensit se in terris corpus in-
duere/ z debiles aperies oculos circūstantes aspexit/ z cuncta q̄

vidit narravit. que quidem succinte ex visione predicta habentur. ¶ **C**irca quam visionem dubia non mediocriter moveri possent. primo an anima **T**otali hec videndo fuit realiter in corpore illud vivificando/ an separata a corpore et substantialiter extra illud. **D**escriptor huius visionis manifeste testatur et asserit quod **T**ondalus per triduum quo anima eius conspexit hec erat defunctus. **S**ed oppositum huius videtur ex multis. **N**am anime separate non competit videre demones in forma corporali sensibili/ neque localiter ambulare/ nec pedes corporales qui sanguine cruentum habere. **N**ec realiter in inferno aut purgatorio sunt bestie. **N**ec animabus separatis competere potest excoiari/ decollari/ scindi/ liquefieri/ aut secari. **N**ec in illis tormētis sunt canes/ ursi/ leones/ serpentes/ et similes fere. **N**ec rursus anima separata potuit sic ducere realiter indomitam vaccam per potem. **N**ec videtur quod ista possint anime separate per formas ymaginarias aut similitudines corporales ostēdi/ **L**um in ea non manent nisi potentie intellectuales. propter quod omnia iam tractata apparentius ostēderentur ei per intelligibiles species. **P**roterea secundum sanctorum patrum doctrinam omnes anime sancte separate a corpore et sufficienter purgate in purgatorii igne mox evolvant in regnum celeste. **E**t quis in inferno diversa sunt genera penarum in purgatorio tamen non est nisi supplicium ignis/ loquendo de pena sensus. **P**roterea dicunt quod anime in purgatorio non puniuntur per demones. quod ergo quidam defuncti non sustinebunt nisi ventum et pluvias/ quod non videtur omnem huius vite excedere penam. **E**t quomodo anima ista vidit defunctos puniri per demones/ antequam ad inferni loca pervenit. **I**nsuper secundum fidei veritatem omnes beati sunt in uno paradiso celesti/ non in pratis virentibus. **N**ec in regno celesti aut mansionibus beatorum sunt muri aurei vel argentei/ nec castra/ aut papilionēs. ergo nullum horum ostensum est anime huic secundum veritatem seu existentiam rei/ sed solum per ymaginariam repetitionem. **E**t ita videtur in tota hac visione fuisse in corpore et rapta fuisse in spiritu/ ac alienata prolixius ab omni actu aut officio exteriorum sensuum ac membrorum. **P**ostremo quis angelici spiritus sint altioris nature et dignioris speciei

Vicesima

ei q̄ anime separate aut homines/nichilominus ex electis ⁊ sanctis animabus ac angelis glorioſis conſtat vna triūphans eccleſia. Ita q̄ ad ſingulos ordines angelorū aliq̄ anime ſancte pueniant/queadmodū ⁊ ex ſingul' angeloz ordimb⁹ aliq̄ corruiffe credunt. Quō ḡ hec aiā vidit in loco altiffimo infra aureū murum nouē choros āgelorū/q̄ſi ibi ſunt vniuerſi angeli gl'ioſi ⁊ ipſi dūtaxat. Porro ſi aiā iſta videndo hec ōnia fuit reali⁹ ſepata a corpore atq; locali⁹ dūcebat/mirū eſt quali⁹ hoc fieri potu'⁹. S; añq̄ ad rñſionē opinatiue procedatur/reſtat etiā de tercio latere pauca recitare/vt tenuiter ad omnia dicatur. ¶ Terciu⁹ latus. ¶ In tercio latere apparuit puteus ſācti patricij/q̄ ſibi a domino impetrauerat locū quēdam purgatorij ſub terra/vt vulgatum eſt ſatis. Iſte enim ſanctus patrici⁹ miſſus fuit ad predicandum in hyberniā/que dicit eſſe in extremis t're habitabilis. Cūq; populū illū vt durū nō poſſ; puertere/nec pmiſſionibus nec pminatōib⁹. Ipſi orātiōndir dñs ſoſſaz rotūdaz/ſ⁹ circulū quē baculo ſuo in t'ram fecerat/declarās q̄ q̄ intraret in illā ⁊ p vñā diem ⁊ noctē maneret/purgaret a peccatis pmiſſis. Qui patricius iuxta dictā foueā fieri fecit abbatīā quādam in qua monachi deo ſeruiebāt. Et hij monachi inſtruebāt volētes intrare purgatoriū illud/q̄d eos facere oporteret p ppatiōne ad bñmōi. Int' mltos q̄ locū hūc intrauerūt quidā miles intrauit atq; exiuit ⁊ q̄ ibi pſpexit de ſupplicijs pctōz ⁊ gaudijs brōz retulit reuerſus. Cōiter legi⁹ in libello q̄ de purgatorio ſci pzicij intitulat⁹. Retulit q̄ppe q̄ ſoſſam pfundā ingreſſus pmo deuenit in cāpū ⁊ aulā/in qua venerūt ad eū quadz ingēti et quindecim viri ſācti/admonētes eū de futuris periculis ⁊ pſtātia obſeruāda. poſt quozū diſparitiōnē apparuerunt ei viſibilit' demones multi in formis horrendis/cū ſtrepitu maximo/ quorum dum vba ptemneret/ab eiſdē plectus eſt in magni rogū incendij/de quo xpī inuocationē erept⁹ eſt. Quo ſcō demones eū traxerūt ad campū latū/longūq; vbi multi nudi i humo ventrem tenentes fixi iacebant in terrā. Deinde trabētes ad aliū locum ſerpentibus plenum/reſupini ibi plures iacebant fixi in terra/ ⁊ a ſerpentibus alij ad capita/alij ad brachia/alij ad alia

membra circūcingebantur. **E**iulatus ⁊ clamores vniuersorum
 quos ibi audiuit diuersimode ⁊ horribilius punitorū/nec lingua
 exprimere nec sensus mortaliū sufficit cogitare. **D**emonib⁹ eū
 tandem relinquētib⁹ vidit ante se murū magnū ⁊ altum pul-
 critudinis admirāde/incōparabilis structure. **E**x quo venit ei
 obuiam processio maxima cum crucibus ⁊ vexillis/cum cereis
 atq; aurearū ramis palmarū/que militem cum ingenti venera-
 tione introduxit per portā. **D**ixeruntq; archiepiscopi duo ad
 militem. **R**egio hec est paradysus terrestris/de qua ob suā cul-
 pam eiectus est **A**dā. **O**mnēs nos per loca penarū ad requi-
 em istam transiuimus/ad quam venient omnes quos in purga-
 torij penis vidisti cum fuerint expurgati. nullus nostrum nouit
 q̄diu hīc erit. **E**t licet ab omni sumus culpa liberi/ad supernaz
 leticiā sanctozum non tamē adhuc digni sumus ascendere. **E**x
 hīs etiam oritur dubiū cum cōiter teneant doctores q̄ anime
 debito per purgatorij penam persoluto/mox volent in celū
 pyreum. **I**bi deniq; iuxta precedētia maximā adhuc patere
 tur damni penam. **C**irca harū igitur materiā elucidationez
 notandū q̄ triplex reperitur visio. prima est exterior/qua ad o-
 culum exteriorē aliquid sensibiliter cernit/aut apparet quēad-
 modum beatissima virgo **M**aria vidit angelū gabrielē/qui ei
 multa predixit futura. **S**ic **Z**acharie/sic patri **S**āp̄loms/sic
Edyssī ⁊ filiis israhel. ⁊ hec non fit nisi in vigilia. **S**ecūda ē vi-
 sio ymaginatiua/qua per similitudines in interiori sensu puta vi-
 ymaginatiua formatas aliquid conspicitur. **E**t tales fuerūt cō-
 muniter visiones prophetarū. **Q**uēadmodū **I**heremias vi-
 dit virgā vigilante ⁊ ollam succensam. **A**tq; **E**zechiel edificiū
 templi/ac ciuitatis in monte. **P**orro huiusmodi visio aliquan-
 do fit in somno. vnde in euangelio legit⁹ apparuisse ⁊ lo-
 cutus esse sancto **I**oseph in somnis. **N**umerozum quoq; xij⁹
 dominus protestat. si fuerit inter vos propheta in visiōe appa-
 rebo ei/vel per somnū loquar ad eum. **E**t **J**ob xxiiij. per som-
 num in visione nocturna/quādo irruit sopor sup homines ⁊ dor-
 miunt in lectulo/apertit deus aures virozū ⁊ erudiēs eos instru-
 it disciplina. **A**liquādo vero ymaginaria visio fit in vigilia/ex

terioribus tñ sensib⁹ alienatis z abstractis ab òni actu z exerci
tio sup suis obiectis. Sicq; ysayas vidi t dñm sedentē sup solū
excelsū z eleuatū. Tales fuerūt visioēs sci enāgeliste iohānis
q̄ in apocalipsi pscripte sunt. vñ Apoc. j. statim fui in spū in dñi
ca die z audiui post me vocē magnam. Et rursus Apocal. iiii.
vox inquit prima quā audiui tāq̄ tube loquētis mecu; dicens.
Ascēde huc z ondā tibi q̄ oportet fieri cito/ z statim fui in spi
ritu. Tercia est visio intellcūal' z anagogica/ seu fursuz ductiua.
qua p spēs intelligibiles z mentalē illuminationē puriq; lumi
nis infusione aliquid bōi demōstrat. Et tales fuerūt visioēs
z reuelationes dauid pphete/ b^m q̄ ipsemet innuit ij. Regū xx
iij. Spūs dñi locut⁹ est per me/ z sermo ei⁹ per linguaz meā/ sic
lux aurore oriēte sole mane absq; nubibus rutilat/ z sicut pluui
is germinat herba de trā. Intea scire oportet q̄ visio dñi ymagi
naria duplici. pmo qñ solū est ymaginaria/ z non intellcūal'. qñ
videlicet alicui demōstrat p ymaginarias spēs/ nec tñ agnoscit
quid per hñōi spēs seu silitudines designat. Sic visio nabugo
donosor qua vidit statuā magnā/ z illa qua vidit arborē pulcrā
in somno. vt Dan. ij. z iij. Visio quoq; qua pharao vidit in sō
no septē boues z septē spicas Gen. xli. fuerūt ymaginarie. z ta
les visioēs non merent^r dici pphetice/ qz vt Daniel. iij. fert^r
Intelligētia opus est in visione. Vñc p̄fati reges nō fuerūt
prophete/ sed Daniel z Ioseph eas exponētes. Secundo vi
sio dicit^r ymaginaria qñ partim est ymaginaria/ z partim intel
lectualis. qñ videlicet is qui habet visionē ymaginariaz intelli
git quid designat p eas. Silr visio dicit^r intellectual' qñ p solas
intelligibiles formas repñtat/ z per spūalem illustrationē intel
ligit. Scdo qñ pro parte est ymaginaria/ atq; p parte est intel
lectualis. propt qd̄ intdum ymaginaria z aliqñ intellectiua vo
catur Talisq; visio intellectualis non differt a visione ymagina
ria secundo modo sic dicta. Deniq; per hanc distinctionem pos
sent faciliter solui ac concordari verba doctorū qui de hac mate
ria diuersimode loqui vident^r. Preterea sicut ex doctrina dyo
nisi in libz de angelica z eccliaistica ierarchijs manifeste habe
tur/ pro pphetice visioēs ministerio angelorū scōz amministrat^r.

et sunt prophetis. Quod etiā **Thōs** in 2.º. **Alexan.** de ales
 super ij.^m. senten. **Albertus** quoq; ibidē ac alij pcor diū tenēt/ et
 ex scriptura probat canonica ysaia testāte **Volauit ad me vii^o**
 de seraphin/ vt ysaie vi. vii et zacharias frequēter/ dixi inq̄t ad
 angelū qui loquebat in me **Et** rursus idez asserit **Zacharias**
Ecce angelus qui loq̄batur ad me egrediebatur in occursum ei^o.
 et dixit curre/ et loquere ad puerū istum. **Docipsum** insinuatur
Apocal^o p^o quo ait **Johānes** apostol^o et propheta. vidi simile fi
 lio hominis. i. angelū in persona xp̄i/ proponētē atq; loquētē
 vt **Raymo Beda Albertusq;** exponūt. propt̄ quod **Apocal^o**
 vltiō filius hominis attestat/ ego **Ihesus** misi angelū meū te/
 stificari vobis in ecclesijs. **Qualit̄** at visio aut apparitio seu ve
 ra illuminatio aut solatio sint vere a deo/ videbit insequētē cel
 la. **Ad** ppositū igit nostrū si attendant visiones et reuelatiōes
 prophetarū veteris testamēti/ et sancti **Johis** apli/ a paucis vi
 deri p̄t q̄ p̄fate visiones ac reuelationes sunt reprobāde/ cum si
 miles legunt in scripturis noui ac veteri testamēti canonicis. v
 bi inueniunt horribiles ac mistice apparitiōes. p̄phis ostēse/ et
 sancti prophete se referūt trāslatos fuisse in spū ad loca remota
 in quibus eis ostēsa sunt inuisa et inaudita/ et que b^m q̄ sonat līa/
 intelligi nequeāt. **Sicut** dū scūs **Eze.** p^o ca^o asserit se vidisse q̄
 tuor aīalia/ cum dispōnibus formis ac motibus ibi exp̄ssis. **Et**
 viij. c. trāspōsitū se describit a caldea in iberusalez in visione dei
 spū videlicet non corpe. q̄ subtilissime innuit dicēs **Similitu^o**
 do man^o app̄hendit me in cyncynno capitis mei/ et eleuauit me
 spiritus inter celū et terrā/ et adduxit me in iberusale in visione
 dei. et reliqua que ibi habent. **Illa** visio scdm̄ expositores fuit
 ymaginaria/ ipso ezechiele in caldea in suo loco realit̄ ac immo
 biliter permanēte/ atq; in iinteriori sensu suo scz vi ymaginatiua
 formatis per angelū similitudinibus/ representatibus vniuerfa
 que ibi describit seq; vidisse et fecisse testat. **Similit̄** iij. c. de vi
 sione mōris/ et de edificio ciuitatis/ et infra per ix. capla. **Simi
 liter** in nouo testamēto **Apocal. xxi.** **Venit ad me inquit Jo
 hannes** vii^o de septē angelis/ et sustulit me in spū in montē mag
 num et altū/ et ostendit michi ciuitatē sanctā iberusale x. **Et in**

fra. **V**idi mulierē sedentē super bestia coccinea ꝛc. **V**idi inquit
celum apertū/z ecce equus albus ꝛc. **M**ulta hmoi habetur in
Apocal. **E**x quib⁹ pbat q visiones tōdali z hmoi de purga-
torio patricij offēse non discordant a scriptura canonica nec a
fidei veritate. **P**atet etiā ex dictis **G**regozij in iiii⁹ dyalogoz
z omelijs suis/vbi ad moriētes sepe venerūt angeli boni z mali
ethiopū z draconū formis/z mēbra ligasse/corūq; aiās ad loca
amena aut penalia deduxisse/aut etiā tollerasse tormēta. **P**er
sone postremo que ista viderūt post horū visionē z experientia
tam rigozose postea vixerunt/q eozū cōversio testabat/aut pro-
fect⁹ attestabat vbis eozū. **D**e hijs quoq; que de purgatorio
sancti legunt patricij/attestāt legēda ipsi⁹/z passionale scōzum
Prefate etiā visiones multū inductive sunt ad dei timorē/inf-
nam pūctionē/deuotionē/pniā salutarē/z mūdi pteptuz/ad
cordis custodiā/z emēdationē in omnib⁹. **A**d ea igit q de ton-
dali visiōe quesita sunt. pmo vtrū aiā eius realit fuerit sepata a
corpore in tota illa ipsius visione/an potius realit mansit in cor-
pore. **I**ta q vidit omnia illa sola ymaginaria visiōe/z in ea p si-
militudines quasōā sustinuerit tor z tāta de quibus scribit tor-
menta. **A**d quod videt haberi respōsio ex recitatione historie
de tondalo illo/in qua fert q protūc mortu⁹ fuerit. vñ z ipe re-
ductus ad corpus seu corporis vsum ac sensum/dixit. **C**um ani-
ma mea corpus exiret z illud mortuuz esse cognosceret/voluit
ad corpus suum redire/nec poterat illud intrare. **V**erūtū hmi⁹
oppositū posset pbari ex eo qd in eodē narrat libello/q tondal-
lo subito corruente apparuerūt in eo omnia signa mortis/dem-
pto q calor modicus in sinistro ei⁹ pectore sentiebat ab hijs q
corpus eius diligenter palpabant. propter quod z corpus inse-
pultum super terram seruabant vsq; in terciū diē a quo reni-
tiscere videbat. **I**deo posset quis probabiliter dicere q aiā e-
ius mansit toto tēpore visionis illius realiter in corpore suo/ita
q sola ymaginaria visiōe illa conspexit/ac supplicia pertulit p
omnipotentia dei dispensatione occulta/z modo quodam in-
comprehēbili nobis/quēadmodū de animabus separatē ac
demonibus dictū est/q vere z ineffabili atq; grauissime affli-

guntur ab igne corporeo/sicq; vltcrius diceret q; ppi' vehemē-
tem illaz alienationē z abstractionē anime tondali a corpe suo
z ab omī sensu z actu corporeo/z ppi' intēssimā occupationē
ius circa ea q̄ sunt alteri' seculi/ videbat ei q; eēt separata a corpe.
Nec hoc incredibile reputet de aiā tōdali. cū diuin' dicat **A**-
postolus se nescire an in corpe vele' corp' fuerit rapt'. Aliqui
quoq; interdū tāta replent suauitate celesti vt eis videat q; aiē
eorū de corporib' suis exiliāt/ aut extra corp' p'sistāt. Sic fron-
to eps dixit se int'fuisse sepulture scē marthe. **S**il'r scūs ambro-
sius perhibuit se sepulture sācti int'fuisse **M**artini. Et tñ **Ri-**
card' de media villa sup' pri' sen. dis. xviij. et alij mlti scōs istos
antistites dicūt nō fuisse in illis sepulture p'sonalit' nec aiās eorū
dem. Sic q̄ppe ait ibi ricard'. dici p't q; in vītate nec corp' nec a-
nima scī ambrosij int'fuit sepulture sācti martini/ s; forte angelus
in spē ambrosij apparēs. qd dū fieret videbat ambrosio sopora-
to q; int'flet illi sepl'ture. **N**ec ē putādū q; sātasticū hōis realit'
exeat de hōie dormiēte/ s; qñ p'tingit q; hō somniat se eē pntem
alieno p'spectui/ z qñ hoc tūc somniat spūs in spē illi' apparet il-
li in cui' p'spū ille dormiēs somniat se eē pntē. hec **R**icardus.
De hac materia scribit brūs **A**ug' xiiij. de ciui. dei. **A**d intelli-
gendū qualis aiā in corpe manēs possit p' ymaginariā visionē ta-
lia cernere/ sicq; moueri/ pati/ treri/ valet qd sup' **B**en' xij. loqui-
tur **A**ug' de iacētib' absq; sensuū v'su q; gerūt quāda; silitudi-
nem corpis sui/ p' quā pnt ad loca corpalia ferri/ z talia qualia vi-
dent silitudinib' sensuū expiri. **N**ichilominus p't quis etiā p-
babilis dicere q; in omī p'sata visionē fuerit aiā tōdali vere sepa-
ta a corpe/ z interiori intellectualiq; v'su p'spexerit ea q; se vidit
se narravit. **I**ntellectus nāq; vt docet **B**oetius quodāmodo
in se includit ac cōp'rendit omnes exteriores interioresq; sēsus/
z act' illoz exercet/ simpliciori altioriq; mō q̄ illi. vñ quēadmo-
dum deusectius z gl'iosus p' ydeales simplicissimas z imateria-
lissimas fōrs videt ac noscit vniuersa z singla quātūcūq; corpa-
lia z t'rena distinctissime z plenissime. **A**c deīn angeli scī z ōmo-
nes q̄uis imatiales/ tamē per suas intelligibiles spēs distincte
cognoscunt corporea z sensibilia queq;. **I**ta z anima separata

pōt p̄ intelligibiles spēs 6^m q̄ sibi tūc insūt sensibilia ac corporea
intueri distincte/ac taliū reminisci. Verūtñ ad istud facili⁹ rñde
tur 6^m bñm Aug^m sup̄ gen̄. Nō video inq̄t cur bēat aiā silitudi
nem corp̄is sui/dū iacēte corpe sine sensu non tñ penit⁹ mortuo
vidēt talia/qlia multi ex illa s̄ductiōe seu alienatiōe viuis red
diti narrauerūt/z nō bēat silitudinē illā dū p̄fecta morte peni
tus de corpe exierit. h̄mōi at̄ silitudines d̄r aiā sepata hēre 6^m q̄
inspicit eas. Aug⁹ in li. de spū z aiā fert̄ dixisse q̄ aiā recedēs a
corpe secū trahit sensū/ymaginatioem/intellectū/et intelligētiā/
z occupabilitatē/z irascibilitatē. In lib⁹ quoqz de eccl̄asticis
dogmatib⁹ loquit̄ Aug⁹ Nōies solū credim⁹ hēre aiām s̄stā
tiuam/q̄ exuta corpe viuit/z sensus suos atqz ingenia viuacite/
net. Verūtñ predcā augustinī ac quorūdā vba 6^m q̄ sonāt maḡ
p̄sonāt z p̄cordāt platonicoz q̄ pipatbeticoz doctrinis. Sed in
bijs q̄ fidei sunt p̄sertim in ōni materia maḡ arbitroz insitēdū
autoritati/q̄ p̄hilosophice rōni. qz fm̄ sup̄naturalē ōnipotētis
dei operationē nob̄ in vita hac ip̄scrutabilē multa cōtingūt in
bijs. Prolixē satis p̄z qualit̄ vtrūqz p̄dictorū p̄babilit̄ q̄at te
neri. Q. s. a corpore vele 6^m corp⁹ realit̄ fuerit aiā tōdali in visio/
ne p̄scripta. Pretea m̄dendū q̄ nec sit⁹/nec ābulatio/nec eē in
loco/ p̄prie p̄petūt incorporeis reb⁹. vñ q̄ tōdalus retulit aiām
suā sup̄ corp⁹ suū stetitisse/z vñd̄iqz circūspexisse/demonēs qz vi
disse/z per loca ambulasse/ac p̄similia sunt spūalit̄ intelligenda.
Quēadmodū puenit aiē separate eē in loco diffinitive nō circū
scriptive. sic p̄petit ei ābulare/moueri/ac ferri de loco ad locum
Qualit̄ at̄ poterat corp̄alia itueri ac pati mō discussuz ē. Por
ro aiāz tormēta eo mō ōn̄sa sunt aiē tōdali z alijs/quo vtiqz mō
debuerūt ac potuerūt ea ap̄ri⁹ intelligibili⁹ ac fructuosi⁹ recita
re hōibus/post earū reditiōē ad corpora sua. Sicqz separata/
rum z inuisibiliū aiāz ac demonū supplicia ac p̄sone demōstra
te sunt aiāb⁹ p̄fatis/sb̄ silitudinib⁹ corporaliū rerū z bestiarum
materialiūqz penarū Nō q̄ aiā tōdali habuerit corpeos pedes
aut q̄ aiē in purgatorio excoziabant̄/scindebant̄/decollabant̄/
z. S̄z q̄ oēs isti⁹ modi pene vere z ineffabili mō sint in aiābus
in purgatorio p̄stitutis. Alii tñ ymmo z sup̄naturalit̄ incōp⁹

benfibilius penaliusq; p̄ eē possint in aliquo homine/ aut in q̄
 buscūq; hōibus in hoc mūdo. **E**t iuxta hūc modū sunt intelli-
 genda q̄ de stagnis/pōte/lamina ferrea ardēte/ z p̄similib⁹ asse-
 runt. **D**emonēs quoq; in formis diuersarū apparuerūt ferarū
 bufonū/draconū/serpentū/ad insinuādū diuersas eorū crudeli-
 rates/arq; multiplices atrocissimasq; penas q̄s minant z infe-
 runt aiāb⁹. **N**ā z frequent in talib⁹ formis appuerūt sanctissi-
 mis anthonio/hylarioni/ac p̄silib⁹. quos suis tēptamētis ac ter-
 rorib⁹ cupiebāt deicere. **P**refea doctores sup̄ iiii. sen. cōit di-
 cūt q̄ aiē in purgatorio nō puniūt p̄ demonēs/qm̄ eos vicerūt/
 neq; p̄ angelos scōs q̄ suos p̄ciues futuros nō punirēt tā dire, s̄
 q̄ solo igne torquent p̄ diuinā iusticiā. **Q**ui⁹ tñ p̄riū nō in p̄nar-
 ratis visionib⁹ tñ s̄ z in alijs reuelatōib⁹ multis insinuari vide-
 tur. de isto tñ nō est aliquid ab ecclia deīminatū. vñ nec piculo-
 sum nec illicitū reputat circa b̄ diūsimode opinari. **N**ec rō ista
 multū cogit q̄ iō a demonib⁹ nō torquerēt qm̄ eos vicerūt **Q**uā-
 tis em̄ eos vicerūt finalit/frequent tñ victē fuerunt ab ill/nec p̄
 hoc satisfecerūt in isto sclo. **S**icq; possit quis dicere q̄ meruerit
 ad hec puniri ab ipsis demōib⁹/vt subdant eis in penis quib⁹
 subdiderūt se spōte in culpis/z p̄ quos peccauerūt p̄ hos z pu-
 niant. **Q**uēadmodū z iiii. sen. ait mgi **N**os habebūt i tormē-
 tis tortores/quos habuerūt in vicijs intētores. **P**orro in visio-
 nib⁹ istis clarissime dicit q̄ aiē purgatoriū exeūtes introeūt pa-
 disum teerrestre/z manēt ibidē ad tēp⁹/quousq; apte reddant
 ingredi regnū celoz. **D**icēdū q̄ **H**ōs in x̄ illoz positionē vide-
 tur p̄cedere q̄ opinant penā in purgatorio aliquo pctō inflicta
 a p̄ncipio sui vsq; ad finē eā intēse durare/quousq; satisfactū fue-
 rit p̄ pctō. **P**orro p̄pō **B**ōnēture videt b̄ illos p̄cedere qui
 dicūt penā purgatoriū tāto pl⁹ minui quāto satisfactio maḡ pro-
 pinquat ad sufficiētā/seu q̄to purgatio p̄ maiori pte fuerit cō-
 sūmata. **A**ui positiōi reuelatōes p̄acte maḡ p̄cordāt. sicq; ex-
 poni posset onisio illa odoriferoz virētūq; p̄atoz. qđ in eis ad
 huc restabat aliqd p̄soluendum de pena dāni. **E**t q̄ p̄ta b̄mōi
 significabāt amenitatē paradisi celestis. **S**ācti at q̄ insinuare vidē-
 tur q̄ ad terrestre paradisu redeundū sit nobis/vtunī figura pro

Vicesima

refigurata. **Q**uia sub nomine paradisi tres tris celestes intelligunt paradisum, in quo est finalis et plena remuneratio electorum. **P**ostremo ad mota circa patricij purgatorium dicendum cum beato augustino quod in hijs que sunt super naturam tota causa et ratio facti est dispositio omnipotentis dei ageris, cuius virtute poterant anime defunctorum illi militari appere, sic et demones in quibusdam assumptis corporibus, aut quibusdam prestigijs. **N**ag tamen videtur quod in corporibus ad horam assumptis. **C**onformiter potest miles ille in spacio tam brevi per tam longa itinera ferri, trahi, moveri, redire, quoniam ab hac parte propheta tunc etiam in sui corpore ab angelo ex iudea in babilonem in momento oculi transferat legitur. **D**an xiiij. sic iste per aliquod loca a demonibus quorum velox agilitas est tractus describitur, ex quibus divina virtute atque angelico opere describitur, si divina vereri iusticia, et talis hic puerfari quod tanta evadant supplicia. **¶** Quartum latius. **C**irca quartum latius sciedum quod ille vulcani olle dicuntur montes igniti et ardentes. unde gregi refert in i. dya. c. v. de quodam viro solitario magne virtutis quod dixit de morte theoderici regis gorthorum. addere. **E**tiam mortuus est. **N**am helsterna die hora nona in iohannem papam et symachum patricium circumdatus atque discalciatus et iunctis manibus deductus, in hac vicina vulcani olla iactatus est. **E**t hoc quia tempore suo ipse symachus patricius republicam romanorum simul cum Boetio genero suo splendide gubernabat. **Q**ui cum percordis impiissimorum resisteret theoderico, non armis sed prudentia ira incurrerunt tyranni, atque post tempus pauca symachus vir clarissimus ab impio illo occisus est, iohannes papa afflictus, in custodia intercepit. **D**enique idem tyrannus Boetium callide abegit ab urbe. **Q**uo facto ab sentem accusavit coram senatu inique. **A**b illis autem iohanne et symacho in ignem mitti iuste apparuit, quos in hac vita iniuste iudicavit. **P**reter hec animarum receptacula reperiuntur extra ordinarie locationes. **E**x dispensatione enim divina aliquibus assignatur alius locus quam communis ad sui purgationem seu purgatorium. **S**ive ad eorum leniorem punitionem, celeriore liberationem, culpe in loco perpetrato, vel alicuius sancti orationem. **Q**uatum ad primum reuelatum est beato gregorio: animas quasdam in umbra puniunt. **D**escriptio legitur

Cella

in hystoria sancti **T**heobaldi de frusto glaciei capto in quo aia
pena patiebat. **D**e scio narrat **G**rego. in q̄rto dyal. de p̄bitero
balneū aliquñ frequēte/qui quēdam virū incognitū ibi rep̄
perit sibi ministrāte/illi loco p̄ mortē deputatū. **D**e quo f̄fert
Grego. iiii. dyal. exēplū de pascasio **Q**ui apparēs visibilit̄ brō
Germano epo balnea cā sanitatis petēti/petiit q̄ sibi ueller suis
oīonib⁹ auxiliari. **E**x p̄dictis tenuit p̄ certitudo carceri atro
cissimi iusticie diuine/ex scōz dictis/et sacris eloquijs **T**ota igit̄
sac̄ scriptura oēs q̄ s̄mones positionesq̄ ad nil aliud tendūt/sc̄
ad p̄missionē sc̄am bonis/et p̄minationē mal̄. **R**eposita ē michi
in q̄t corona iusticie iubar ecclie paul⁹/quaz reddet michi in illa
die iust⁹ iud ex. **D**e p̄minationē in q̄t p̄s. **A**rcū suū retendit et pa
uit illū/et in ipso parauit vasa mortis:sagittas suas ardētib⁹ effe
cit. **Q**uō vbum exponit beatus **G**rego. circa finē lxxix. mox. **A**t
cum nāq̄ suū dñs tetēdit/q̄ cūctis p̄dicatorib⁹ per scripturā sa
cram minas exhibuit. in quo arcu. l. vasa mortis p̄parauit. q̄ s̄m
eloquij sui sentētiā eos qui nūc corrigi negligūt reprobos dam
nat. **I**n quo etiā sagittas suas ardētib⁹ effecit/q̄ in eos quos
per frōzē corrigit accēsas v̄borū sentētiās emittit. **E**t iternz p̄s
p̄s lxi. **S**emel. glō. i. imutabilit̄/q̄ firma est ei⁹ sentētiā/locut⁹
est de⁹ per p̄phas/per filiū/per ap̄los. et in illa stabili locutione
duo hec audiui q̄ sequunt̄/q̄ ptās dei est/ad punienduz. et tibi
dñe miā/ad p̄mandū/plusq̄ merita requirāt. **P**riusq̄ igit̄ tē
pus recipiēdi merita adueniat p̄ meritis/puertam⁹ nos pedib⁹
meditatiōis in infernū cū p̄dictis/studeamusq̄ trāsilire de vici
is ad v̄tutes/refrenare sensualitatē/p̄pestere prauā intentionē
et p̄grue disponere domui n̄re/q̄ moriemur et nō viuemus

Neloci calamo de recepta **C**ella xxi.
culorū per viuos inspectione p̄narrata/petiit
discipul⁹ erudire q̄liter aiē defunctor ex hijs
ad nos veniūt receptacul⁹. **I**n vicesimā p̄maz
idcirco introduct⁹ cellā vidit in ei⁹ p̄mo late
re q̄liter xp̄i iussu et scōzuz intuentu quedā aiē
ex aliqua parte inferni egrediebant̄/induedo corpa/et sic redū
ci videbant̄ ad hāc vitā mortalez. **I**n scōo latere paucas q̄uis